Valtuustoaloite lastensuojelun laitoshoidon investoinnin vaihtoehtotarkastelun täydentämisestä

Aluehallitus 01.12.2026
1699/00.05.01/2026

Valmistelija

hallinnon asiantuntija Ella Sofia Aniranta, p. 040 506 5610
hallintopalvelupäällikkö Seija Saarelainen, p. 040 700 7289
vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen, p. 050 370 0245
talousjohtaja Aija Suntioinen, p. 040 185 9985
tilapalvelujohtaja Petteri Kontro, p. 050 374 8533
rakennuttaja Tuija Lepisto, p. 040 525 7184

Selostus asiasta

Yleistä

Aluevaltuuston 10.11.2026 kokouksessa jätettiin liitteenä oleva valtuustoaloite lastensuojelun laitoshoidon investoinnin vaihtoehtotarkastelun täydentämisestä (kokoomuksen valtuustoryhmä ja allekirjoittaneet). Aloitteessa esitetään, että Kinkomaan lastensuojeluyksikön investointihankkeen vaihtoehtotarkastelua täydennetään ennen hankkeen jatkovalmistelua.

Aluevaltuusto lähetti valtuustoaloitteen aluehallituksen valmisteltavaksi.

Aloitteen tarkoittamassa asiassa vastuulliset viranhaltijat vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen, talousjohtaja Aija Suntioinen , tilapalvelujohtaja Petteri Kontro ja rakennuttaja Tuija Lepistö ovat valmistelleet vastausluonnosta aluehallituksen käsiteltäväksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Hankkeesta tehdyt päätökset

Tontti varattiin 5.1.2024 Kiinteistö Oy Kinkomaan Vitapolikselta nuorisokodin rakentamista varten.

Aluevaltuusto hyväksyi 10.12.2024 § 70 Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvion vuodelle 2025. Sosiaali- ja terveydenhuollon pysyvien rakennusten investointiosaan vuodelle 2025 sisältyi 200 000,00 € tontin ostamista varten. Keski-Suomen hyvinvointialue osti tontin Kiinteistö Oy Kinkomaan Vitapolikselta 19.05.2025 päivätyllä kauppakirjalla ko. summalla.

Aluevaltuusto hyväksyi 9.12.2025 § 99 Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvion vuodelle 2026. Sosiaali- ja terveydenhuollon pysyvien rakennusten investointiosaan vuodelle 2026 sisältyi Kinkomaan uuden nuorisokodin rakentaminen.

Valtioneuvosto on hyväksynyt Kinkomaan uuden lastensuojeluyksikön hankkeen osana Keski-Suomen hyvinvointialueen vuoden 2026 investointeja ja hankkeelle on saatu lainanottovaltuus.

Aluehallitus hyväksyi 6.10.2026 § 245 Kinkomaan nuorisokodin hankesuunnitelman.

Hankkeen toteutussuunnittelu on käynnissä tehtyjen päätösten perusteella.

Perustelut

Keski-Suomen hyvinvointialueen investointihankkeet valmistellaan voimassa olevien ohjeiden ja päätöksentekomenettelyjen mukaisesti. Investointipäätöksen valmisteluvaiheessa arvioidaan hankkeen toteuttamistarve, toiminnalliset tavoitteet, kustannusvaikutukset sekä toteuttamisvaihtoehdot. Näiden selvitysten perusteella aluevaltuusto hyväksyi 10.12.2024 ja 9.12.2025 Kinkomaan lastensuojeluyksikön investoinnin osaksi hyvinvointialueen investointiohjelmaa vuosille 2025–2030.

Hyvinvointialuetta ohjaavat ministeriöt käsittelevät hyvinvointialueen investointisuunnitelman vuosittain ja investointisuunnitelman toimeenpano edellyttää ministeriöiden hyväksyntää. Tontin hankinnan ministeriöt ovat hyväksyneet vuoden 2025 investointisuunnitelmaan ja lisälainanottovaltuuteen. Rakentamishankkeen ministeriöt ovat hyväksyneet vuoden 2026 investointisuunnitelmaan ja lisälainanottovaltuuteen.

Hankkeen valmistelu on investointipäätöksen jälkeen edennyt toteutussuunnitteluvaiheeseen. Hyvinvointialue on hankkinut hankkeen toteuttamiseen tarvittavan tontin, suunnittelutyö on käynnissä ja hankkeeseen on sitoutettu valmisteluresursseja.

Valtuustoaloitteessa esitetty vaihtoehtoisten toteutustapojen tarkastelu on olennainen osa investointihankkeiden valmistelua. Hyvinvointialue pyrkii hyödyntämään olemassa olevia rakennuksia uudisrakentamisen sijaan, mutta niissä tapauksissa, kun esimerkiksi sijainniltaan, toiminnallisuudeltaan tai käytettävyydeltään sopivia tiloja toiminnan tarpeeseen nähden ei ole löydettävissä, hyvinvointialue tarvittaessa investoi uusiin tiloihin. Valtuustoaloitteen tavoite investoinnin toteuttamisesta mahdollisesti suunniteltua pienempänä ja olemassa olevaa kiinteistökantaa hyödyntäen kustannusten minimoimiseksi on kannatettava. Kinkomaan nuorisokodin osalta vaihtoehtoisten toteuttamistapojen arviointi on tehty jo hankkeen varhaisemmassa vaiheessa.

Investointien luonteeseen kuuluu pitkä valmistelu- ja toteutusaika. Kun investointipäätös on lainvoimaisesti tehty ja hankkeen toteuttaminen käynnistetty, vaihtoehtoisten ratkaisujen uudelleen arviointi ilman olennaista uutta tietoa tai muuttuneita olosuhteita ei ole tarkoituksenmukaista. Hankkeen keskeyttäminen tai merkittävä uudelleenarviointi tässä vaiheessa aiheuttaisi viivästyksiä palvelujen kehittämiseen, lisäkustannuksia sekä riskejä investoinnin toteutumiselle.

Keski-Suomen hyvinvointialue on saanut valtiovarainministeriön asettamalta arviointiryhmältä suosituksen laskea lastensuojelun käyttökustannukset lähemmäksi maan keskitasoa. Maaliskuussa 2026 valmistuneen sijaishuollon tuotantotapa-analyysin tuloksena hyvinvointialueen omana palveluna tuotettu laitoshoito on noin 20 % edullisempaa ostettuun laitoshoitoon verrattuna. Tavoitteena on lisätä oman laitoshoidon osuutta ja paikkamäärää vähintään 40 % vuoteen 2030 mennessä. Tällä hetkellä oman palveluntuotannon osuus on 23 %.

Kinkomaan uusi nuorisokoti oli mukana palveluverkon valmistelussa jo vuonna 2023. Keväällä 2026 tarveselvityksen viimeistelyvaiheessa esitettiin, että vuokratiloissa toimivan 6-paikkaisen Lotilan nuorisokodin toiminta siirretään uuteen Kinkomaan yksikköön. Kinkomaan nuorisokotiin

suunnitellaan 14 paikkaa kahdelle osastolle. Lyhytaikaisella osastolla on 7 paikkaa kodin ulkopuoliseen kriisi- ja vastaanottotoimintaan. Pitkäaikaisella osastolla on 7 paikkaa huostaanotetuille 12–17-vuotiaille nuorille. Yksikköön on suunniteltu 22 työntekijää. Tilat suunnitellaan kodinomaisiksi ja viihtyisiksi. Kinkomaan sijainti tarjoaa sijoitetuille lapsille ja nuorille hyvät mahdollisuudet koulunkäyntiin ja toisen asteen opiskeluun.

Lastensuojelun palvelujen järjestämisen näkökulmasta tavoitteena on turvata tarkoituksenmukaiset, riittävän kokoiset, turvalliset ja toiminnallisesti laadukkaat tilat hyvinvointialueen omaan palvelutuotantoon.

Edellä esitetyin perustein valmistelijat katsovat, ettei investointihankkeen vaihtoehtotarkastelun täydentämiselle tässä vaiheessa ole sellaisia uusia perusteita, jotka edellyttäisivät jo käynnissä olevan hankkeen valmistelun keskeyttämistä tai uudelleen avaamista. Hankkeen toteutusta seurataan osana hyvinvointialueen normaalia investointien ohjaus- ja raportointiprosessia.

Toimivalta

Hallintosääntö 143 §

Esittelijä

vt. hyvinvointialuejohtaja Leppä Lasse

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää

1) merkitä valtuustoaloitteeseen laaditun vastauksen tiedokseen,

2) lähettää sen edelleen tiedoksi aluevaltuustolle sekä

3) esittää aluevaltuustolle, että se toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös